

Magistrale receptuur / apotheekbereidingen

Regelmatig ontvangt Coöperatie VGZ (cVGZ) vragen over de vergoeding van apotheekbereidingen. Deze handleiding is ter verduidelijking van de overeenkomst Farmaceutische Zorg en geeft antwoord op veel gestelde vragen.

Wat is cVGZ met mij overeengekomen?

In de zorgovereenkomst farmaceutische zorg 2021 artikel 1, lid 1 staat:

De Zorgaanbieder levert farmaceutische zorg aan de verzekerden van de Zorgverzekeraar voor zover zij op deze zorg zijn aangewezen en zich tot de Zorgaanbieder hebben gewend. De farmaceutische zorg omvat de farmaceutische zorg voor zover die behoort tot de aanspraak van verzekerden op grond van de verzekeringsvoorwaarden van de zorgverzekeringen en het hierop van toepassing zijnde Reglement farmaceutische zorg en anticonceptiemiddelen uit de aanvullende verzekeringen van de Zorgverzekeraar.

In artikel 5, lid 7 staat:

Indien een geneesmiddel wordt afgeleverd, bereid door de grootbereider, dan vergoedt de Zorgverzekeraar maximaal de som van de kosten voor grondstoffen en/of halffabricaten vermeerderd met het tarief voor (bijzondere) magistrale bereiding, tenzij de Inkoopprijs van de doorgeleverde bereiding (DB) of bij een ad-hoc bereiding de door de grootbereider doorbelaste kosten lager zijn. Voor de magistrale bereidingen opgenomen in tabel 3 van de bijlage 'Tarieven Farmaceutische Zorg 2021' gelden de tarieven zoals vermeld in deze bijlage.

In artikel 7, lid 18 en 20 staat:

- 19. Specifiek voor bereidingen geldt dat indien de houdbaarheid van de bereiding het noodzakelijk maakt dat vaker dan éénmaal per maand wordt bereid dat ongeacht het aantal bereidingen de deelprestatie 1.5 of 1.6 maximaal driemaal per week gedeclareerd mag worden.*
- 21. De Zorgaanbieder beoordeelt vóór terhandstelling van een apotheekbereiding of voldaan wordt aan de aanspraak voorwaarden. Indien aannemelijk is dat bij achterafcontrole discussie kan ontstaan over farmacotherapeutische rationaliteit, legt de Zorgaanbieder de onderbouwing van rationele farmacotherapie van de apotheekbereiding vast in het digitale patiëntendossier.*

Aanspraak magistrale receptuur

Een apotheekbereiding is een bijzondere vorm van een niet-geregistreerd geneesmiddel. De aanspraak ligt vast in wet- en regelgeving die is opgenomen in de verzekeringsvoorwaarden van de verzekerden.

Wanneer komt een apotheekbereiding voor vergoeding in aanmerking?

cVGZ vergoedt op recept bereide geneesmiddelen alleen indien er sprake is van rationele farmacotherapie. Rationele farmacotherapie is de behandeling, preventie of diagnostiek van een aandoening met een geneesmiddel in een voor de patiënt geschikte vorm, waarvan de werkzaamheid en effectiviteit blijkt uit wetenschappelijke literatuur en dat tevens het meest economisch is voor de zorgverzekering (bron: Farmacotherapeutisch Kompas).

Welke apothekbereidingen komen niet voor vergoeding in aanmerking?

1. Apothekbereidingen die gelijkwaardig of nagenoeg gelijkwaardig zijn aan een geregistreerd geneesmiddel dat niet is opgenomen in het geneesmiddelvegoedingssysteem (GVS).
2. Apothekbereidingen waarmee behandeling niet is aan te merken als rationele farmacotherapie. Als niet-rationeel worden in ieder geval beschouwd bereidingen:
 - a. die overeenkomen met warenwetproducten (onder andere cosmetica, shampoos, bad-oliën);
 - b. die staan in tabel 2 'Overzicht van de door Zorginstituut Nederland als niet-rationeel beoordeelde apothekbereidingen per indicatie' via de link: <https://www.farmacotherapeutischkompas.nl/algemeen/niet-geregistreerde-indicaties#apothekbereidingen>
 - c. waarvan uit de beschikbare wetenschappelijke literatuur geen rationaliteit blijkt;
 - d. die vervaardigd zijn uit lichaamsmateriaal, tenzij de toepassing hiervan voldoende wetenschappelijk is onderbouwd.
3. Apothekbereidingen zonder geneesmiddel maar enkel een indifferente basis. Uitzondering hierop zijn de crèmes/zalven met enkel een indifferente basis die als doorgeleverde bereiding met een 'F' in de G-standaard van de Z-index staan.

Wie beoordeelt of een apothekbereiding aan de aanspraak voorwaarden voldoet?

Apothekbereidingen zijn te splitsen in twee groepen: de bereidingen die in de G-standaard van de Z-Index staan en de ad hoc bereidingen die niet in de G-standaard van de Z-Index staan.

1. Bereidingen (DB, MR) die in de G-standaard van de Z-Index staan:

Een bijzondere vorm van apothekbereidingen zijn doorgeleverde bereidingen, die een apothek maakt en aan een andere apothek levert. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) staat dit onder bepaalde voorwaarden toe.

Sinds 2016 besluiten zorgverzekeraars gezamenlijk na overleg met verschillende zorgverleners, koepels en patiëntenorganisaties, onder toezicht van het Zorginstituut, jaarlijks welke doorgeleverde apothekbereidingen voor vergoeding in aanmerking komen en welke niet.

Soms is hierbij sprake van vergoeding onder bepaalde voorwaarden, bijvoorbeeld voor een groot aantal magistraal bereide dranken uitsluitend bij patiënten met slikproblemen of kinderen tot een bepaalde leeftijd. Bij het duiden zijn de wettelijke kaders toegepast. De vergoedingsstatus wordt in de G-standaard verwerkt.

- a. De DB staat op F zonder voorwaarden: valt onder de aanspraak.
- b. De DB staat op F met voorwaarden: valt onder de aanspraak als aan de voorwaarde wordt voldaan. Wordt niet aan de voorwaarde voldaan, maar komt u tot de beoordeling dat er voor een individuele verzekerde aanspraak is, dan kan hiervoor bij cVGZ met onderbouwing toestemming worden aangevraagd.
- c. De DB staat op N: in de regel is er is geen aanspraak farmaceutische zorg. U levert het geneesmiddel niet af of u levert in overleg met de verzekerde het geneesmiddel wel af waarbij de kosten voor eigen rekening van verzekerde komen.

Uitzonderingen

In de volgende situaties geeft cVGZ goedkeuring bij een machtigingsaanvraag voor een DB die op N staat.

Doorgeleverde apotheekbereiding	Goedkeuring machtiging bij indicatie
Melatonine tabletten (niet zijnde retardvorm)	Blindheid of slechthoortheid met een gestoord dag-nacht-ritme
Prasteron tablet 25mg (DHEA)	M. Addison en bijnierschorsinsufficiëntie of panhypopituitarisme
Probenecide capsules 125mg en 250mg	Jicht waarbij niet uitgekomen kan worden met de reguliere medicatie

Komt u naast dit lijstje tot de beoordeling dat er voor een individuele verzekerde aanspraak is voor een DB die op N staat, dan kan hiervoor bij cVGZ met onderbouwing toestemming worden aangevraagd.

2. Ad hoc bereidingen die niet in de G-standaard van de Z-Index staan:

cVGZ beoordeelt ad hoc apotheekbereidingen niet vooraf. Wij gaan ervan uit dat u als professional in staat bent te beoordelen of een bereiding onder de aanspraak valt. De hierboven beschreven wettelijke kaders bieden u handvatten.

Hoe declareer ik magistrale bereidingen?

Indien de apotheekbereiding voldoet aan de vergoedingsvoorwaarden zijn onderstaande situaties te onderscheiden:

1. De bereiding is opgenomen in de Z-Index;
 - a. Het betreft een doorgeleverde bereiding (DB) die in de G-Standaard van Z-Index staat. U declareert het ZI-nummer vermeerderd met het van toepassing zijnde tarief voor de terhandstelling. U mag het (bijzondere) magistrale bereidingstarief niet in rekening brengen. De prijs die u in rekening brengt, is in geen geval hoger dan de prijs van het laagst geprijsde geneesmiddel in het betreffende PRK-cluster (Laagste Prijs Garantie). Wij vergoeden maximaal de som van de kosten voor grondstoffen en/of halffabricaten vermeerderd met het tarief voor (bijzondere) magistrale bereiding, tenzij de inkoopprijs van de DB of de bij een ad-hoc bereiding door de grootbereider doorbelaste kosten lager zijn.
Let op: Staat de DB op N, maar is er wel sprake van rationele farmacotherapie, dan is vooraf toestemming van cVGZ noodzakelijk. Na toestemming kunt u rechtstreeks declareren bij cVGZ.
 - b. Het betreft magistrale receptuur (MR) die in de G-Standaard van Z-Index staat als FNA- of LNA-bereiding die u zelf bereidt. U declareert het ZI-nummer van de grondstof(fen) vermeerderd met het tarief voor (bijzondere) magistrale bereiding en vermeerderd met het van toepassing zijnde tarief voor de terhandstelling.
2. De bereiding is **niet** opgenomen in de Z-index;
 - a. Het betreft een doorgeleverde bereiding die niet in de G-Standaard van Z-Index staat (ad-hoc), bijvoorbeeld de ad-hoc bereidingen die u bestelt bij een bereidende collega of grootbereider. U declareert het product als magistrale bereiding waarbij u de samenstelling specificiert in het detailrecord. Ter verduidelijking: u declareert de Z-indexnummers van de gebruikte grondstoffen en/of halffabricaten vermeerderd met het tarief voor (bijzondere) magistrale bereiding en vermeerderd met het van toepassing zijnde tarief voor de terhandstelling.

- b. Het betreft een bereiding die bij u in de apotheek heeft plaatsgevonden. U declareert het product als magistrale bereiding waarbij u de samenstelling specificeert in het detailrecord. Ter verduidelijking: u declareert de Z-indexnummers van de gebruikte grondstoffen en/of halffabricaten vermeerderd met het tarief voor (bijzondere) magistrale bereiding en vermeerderd met het van toepassing zijnde tarief voor de terhandstelling.

Let op: Voor de onder punt 1 en 2 beschreven situaties geldt dat de vergoeding maximaal de som van de kosten voor grondstoffen en/of halffabricaten vermeerderd met het tarief voor (bijzondere) magistrale bereiding betreft tenzij de Inkoop prijs van de doorgeleverde bereiding (DB) lager is.

Hoe handel ik bij een grondstof en/of halffabricaat met een Z-indexnummer op N?

Wij gaan er van uit dat u voor apotheekbereidingen gebruik maakt van grondstoffen en halffabricaten die landelijk geduid zijn met een F. De grondstoffen die landelijk geduid zijn met een "N" komen volgens wet- en regelgeving over het algemeen niet voor vergoeding in aanmerking. Het kan voorkomen dat u oordeelt dat een apotheekbereiding met een grondstof die op "N" staat wel onder de aanspraak zou moeten vallen. Declaratie kan dan enkel plaatsvinden indien cVGZ een machtiging heeft afgegeven. Bij de declaratie gebruikt u lokale code 97095008. U moet in dit geval de magistrale bereiding in zijn geheel op deze lokale code declareren. U vult vervolgens het commentaarrecord met de naam van de werkzame stof.

Hoe handel ik bij een grondstof en/of halffabricaat zonder Z-indexnummer?

Wij gaan er van uit dat u in apotheekbereidingen grondstoffen verwerkt en declareert die een Z-indexnummer hebben. Het kan soms voorkomen dat u in een apotheekbereiding een grondstof zonder Z-indexnummer wilt verwerken. Is er geen alternatief en komt u tot het oordeel dat de apotheekbereiding onder de aanspraak zou moeten vallen, dan heeft verzekerde vooraf toestemming nodig van cVGZ. Declaratie kan enkel plaatsvinden indien cVGZ een machtiging heeft afgegeven. Bij de declaratie gebruikt u lokale code 97095007. U moet in dit geval de magistrale bereiding in zijn geheel op deze lokale code declareren. U vult vervolgens het commentaarrecord met de naam van de werkzame stof.

Als ik een bereidingstarief in rekening mag brengen, welke is dat dan?

U brengt bij apotheekbereidingen het reguliere bereidingstarief in rekening. Als voor de bereiding van het geneesmiddel aseptische handelingen nodig zijn of gewerkt moet worden met risicovolle stoffen, die zodanige randvoorwaarden (inrichting zoals veiligheidswerkbank, apparatuur, deskundigheid, ervaring) vereisen dat het uit oogpunt van kwaliteit of doelmatigheid wenselijk is het geneesmiddel alleen in gespecialiseerde apotheken te bereiden, dan rekent u het bijzonder magistrale bereidingstarief.

Let op: Als er sprake is van een bijzondere magistrale bereiding die u meerdere malen per week voor een individuele verzekerde aflevert, dan mag het tarief voor bijzondere magistrale bereiding maximaal drie keer per week gedeclareerd worden.

Hoe vindt financiële afhandeling van apothekbereidingen plaats?

Er zijn twee situaties te onderscheiden:

1. U heeft beoordeeld dat er aanspraak is: u declareert bij cVGZ.
2. U heeft beoordeeld dat er geen aanspraak is: u levert de bereiding niet af of u levert in overleg met de verzekerde de bereiding wel af en brengt de kosten in rekening bij de verzekerde.

cVGZ kiest ervoor de declaratie-afhandeling van magistrale receptuur spoedig te laten verlopen. Dat houdt in dat de betaling plaatsvindt en er achteraf alsnog een controle plaatsvindt om te toetsen of er werkelijk sprake is geweest van aanspraak. Bij de achterafcontrole dient de apotheker op basis van het patiëntendossier uit het Apotheek Informatie Systeem (AIS) te onderbouwen dat er sprake is van rationele farmacotherapie (bijv. door de indicatie of falen van eerdere therapieën). Als er geen aanspraak was, dan zal cVGZ de kosten terugvorderen. U kunt deze kosten slechts dan bij de verzekerde in rekening brengen indien u de patiënt voorafgaande aan de terhandstelling over deze mogelijkheid hebt geïnformeerd. Op doorgeleverde bereidingen die in de G-standaard zijn opgenomen en op een "F" zonder aanvullende voorwaarden staan, vindt geen achteraf controle plaats.

Mocht u over bovenstaande tekst nog vragen hebben, kijkt u dan voor contactinformatie op:
<https://www.cooperatievgz.nl/zorgaanbieders/farmaceutische-zorg/service-en-contact>